

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSL UNIVERSITETAS

KAUNO MEDICINOS UNIVERSITETAS

PATVIRTINTA
Kauno medicinos universiteto
Senato
2004 m. gruodžio 17 d.
Nutarimu Nr. 3-11

ATNAUJINTA
2013 m. gruodžio 20 d.

MEDICINOS MOKSLO TEORIJ RAIDA

DOKTORANT ROS STUDIJ DALYKO PROGRAMA

Dalyko programos koordinatorius:

Sveikatos vadybos katedros lektor dr. Asta Lignugarien

Padalinio pavadinimas, pareigos, mokslo laipsnis, vardas, pavard

_____ parašas

Padaliniai, dalyvaujantys dalyko programoje:

1. Sveikatos vadybos katedra, ved ja prof. habil. dr. Ramun Kal dien

Padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslinis laipsnis, vardas, pavard

_____ parašas

2. Vaist technologijos ir socialin s farmacijos katedra prof. habil. dr. Ar nas Savickas

Padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslinis laipsnis, vardas, pavard

_____ parašas

Kaunas, 2013

Dalyko programos duomenys

Moksl sritis	Biomedicinos mokslai
Moksl kryptis (kodas)	Visuomen s sveikata - 09B
Dalyko pavadinimas	Medicinos mokslu teorij raida
Programos apimtis	160 val. (6 ECTS kreditai)
Paskaitos	40 val.
Seminarai	40 val.
Savarankiškas darbas	80 val.

Eil. Nr.	Padalinys (klinika/katedra)	Kontaktini valand skai ius	Kredit skai ius
1.	Sveikatos vadybos katedra	60	0,15
2.	Vaist technologijos ir socialin s farmacijos katedra	20	0,05
Iš viso		80	0,2

Dalyko programos rengimo grup

Eil. Nr.	Pedagoginis vardas, vardas, pavard	Pareigos	Telefonas (darbo)	Elektroninio pašto adresas
1.	Docentas Tauras Mekas	Docentas LSMU Vaist tecnologijos ir socialin s farmacijos katedra	201569	lmfmuziejus@med.kmu.lt
2.	Lektor dr. Asta Lignugariene	Lektor LSMU Sveikatos vadybos katedra	327373	a.lignugariene@gmail.com
3.	Docent dr. Vilma Gudien	Docent , LSMU Vaist technologijos ir socialin s farmacijos katedra	201569	vilma.gudiene@lsmuni.lt

Dalyko programos aprašas:

1. Dalyko programos poreikis

Medicinos mokslu teorij raidos dalyko programos paskirtis supažindinti doktorantus su pagrindiniais vairi mokslin s medicinos kryp i raidos etapais, atskleisti istorin vyravusi teorij ir dogm nulemtum . Programa naudinga ne tik visuomen s sveikatos, bet ir medicinos bei farmacijos krypties doktorantams, nes teikia žini apie j profesijos mokslu autoritetus, garsiausias mokyklas bei vyravusias id jas.

2. Dalyko programos tikslai:

1. Studijuoti ir tirti mokslin medicinos specialist profesijos paveld ; teikiant prioritet visuomen s sveikatos mokslu raidai.
2. Rekonstruoti praeit , nustatyti mokslini teorij raidos priežastis ir padarinius.
3. Analizuoti vairiuose istoriniuose šaltiniuose esan i informacij bei j kritiškai vertinti.

4. Išmokyti analizuoti istorinius medicinos faktus, atsižvelgiant laikotarpį ir geografinę apibrėžtumą.
5. Formuoti darbo su pirminiais ir antriniais medicinos istorijos šaltiniais galimybes.

3. Dalyko programos sandara, turinys, studijų metodai

Programos apimtis 160 val. (4 kreditai). 40 val. skiriama teoriniam paskaitų kursui, 40 val. seminarams, 80 val. savarankiškam darbui.

4. D stytojai (priedas Nr. 2)

5. Metodinis dalyko programos aprašymas (literatūros sąrašas pateikiamas priede Nr. 1)

vertinimas

Suminis balas: 100% balo sudaro: 10% dalyvavimas auditoriniuose užsiėmimuose + 20% aktyvus dalyvavimas seminaruose + 30% individualaus mokslinio darbo vertinimas + 20% individualaus mokslinio darbo pristatymas + 20% baigiamasis žiniatirkos patikrinimas (1 teorinis klausimas, 1 probleminė situacija).

TEORINIS DALIS

Eil. Nr.	Paskaitos pavadinimas	Trukmė	D stytojas
1.	Antikos medicinos teorijos. Demokrito atomistinė teorija. Hipokrato humoralinė patologijos teorija. "Eklektiškoji" Galeno medicina: humoralinė patologijos papildymas; fiziologijos, patologijos, farmakoterapijos idėjos.	2val.	Doc. T. Mekas
2.	Salerno ir Toledo medicinos mokyklos. Konstantino Afrikiečio ir šv. Izidoriaus veikla - Hipokrato ir Galeno teorijų atgimimas. Arabų pasaulio medicinos autoritetai ir sklaida Europoje. Universitetinė medicinos pradžia.	2 val.	Doc. T. Mekas
3.	Renesanso medicinos bruožai. Tyrimo metodo taikymas. Jatrofizinių ir jatrocheminių medicinos kryptys. Sanktorio Sanktorio. Paracelsas: ligų kilmės teorija, farmakologinės idėjos. Franciskas Silvijus. Laboratorinio mokymo ir praktikos pradžia. Klinikinio mokymo pradžia Leidene.	2 val.	Lekt. A. Lignugarien
4.	Klasikinė ir viduramžių teorijų sintezė. Žanas Fernelis. Standartinė medicinos disciplinų – fiziologijos, patologijos ir terapijos atsiskyrimas. Dž. Frakastoro. Kontaginė teorija. Venerinių ligų plitimo teorija; gydymo specifika.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
5.	Anatomijos ir fiziologijos atradimų taktika klinikinės medicinos raidai XVII-XVIII a. T. Sidenhemas. Dž. B. Morgano patologinės anatomijos darbai. V. ir J. Hanteriai. A. von Haleris ir moderniosios fiziologijos pradžia.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
6.	XVIII a. medicinos naujovės. G. E. Štalio vitalizmo teorija. F. Hofmano mechanistinis tonusų teorija. F. Pinelis – moderniosios psichiatrijos pradžia	2val.	Lekt. A. Lignugarien

7.	Nauji diagnostikos ir gydymo metodai. L. Auenbruggeris – perkusijos pradžia. V. Viteringas, rusmen s tyrin jimai. E. Dženeris. Vakcinacija.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
8.	Aukštasis medicinos mokslas XVIII a. H. Burhavo klinicist mokykla Leidene. Ž. Van Svitenas, A. De Hajenas– Vienos medicinos mokyklos susiformavimas. Universitetini klinikini ligonini k rimo pradžia.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
9.	Fiziologijos raida XIX a. F. Magendi. . Belas. Nerv impuls tyrimas. K. Bernardo eksperimentin fiziologija. . E. Brauno-Sigvardo endokrinologijos tyrimai.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
10	Chemijos ir farmakologijos raida XIX a. nauj substancij atradimas: alkaloidai ir gliukozidai. Organin s sintez s pradžia. Vaist sintez . Biologiniai vaistai: serumai, vakcinos.	2 val.	Doc. dr. V. Gudien
11.	Biologijos mokslo atradim reikšm . L steli teorija. Mikroskopin anatomija ir embriologija. A. von Kolikeris. Histologijos pradžia. Tyrim reikšm medicinos mokslo vystymuisi.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
12.	Mikrobiologijos pasiekimai XIX a. j reikšm medicinai. L Pasteras, R. Kochas, I. Me nikovas.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
13.	Žymiausias XIX a. klinikin s mokyklos: Paryžiaus klinicistai: R. T. Lanekas. Stetoskopo išradimas. Auskultacijos metodo taikymas. F. J. Bruso. Londono ir Edinburgo mokyklos. R. Braito inkst patologijos, T. Adisono anemijos ir antinks i , T. Hodžkinso blužnies ir limfin s sistemos tyrin jimai.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
14.	XIX a. chirurgija. A. K. T. Bilrotas, R. H. Fitz (apendicitas) , J. Marion Sims (tulžies p sl s), V. Horsl jus (neurologin chirurgija).	2val.	Lekt. A. Lignugarien
15.	Technikos revoliucijos taka sveikatos apsaugos sistemai XVIII-XIX a.. Medicinos statistikos panaudojimas tiriant sveikatos problemas. Socialin s reformos.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
16.	XX a. medicinos mokslo raida. Genetikos mokslo laim jimai. Chromosom tyrimai. Genetin s ligos. Imunologija.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
17.	V žini susirgim tyrimai. Psichoanaliz s reikšm psichiatrijos vystymuisi.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
18.	Diagnostikos ir gydymo naujov s. Rentgeno diagnostika. Radio-aktyvi j izotop panaudojimas. Kraujo perpylimas. Inkst dializ . Organ transplantacija.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
19.	Chemoterapijos pasiekimai. P. Erlichio veikla. Salvarsanas. Sulfanilamid suk rimas. G. Domagkas. Antibiotikai. Penicilino tyrimai. A. Flemingas, H. Floris, E. ainis.	2val.	Doc. dr. V. Gudien
20.	Sveikatos apsaugos evoliucija. Tarptautinis	2val.	Lekt. A.

	bendradarbiavimas sprendžiant sveikatos apsaugos problemas. Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pusm nullo draugij lyga. Pasaulin sveikatos organizacija.		Lignugarien
--	---	--	-------------

TEORIN -PRAKTIN DALIS

Eil. Nr.	Seminaro temos pavadinimas	Trukm	D stytojas
1.	Aleksandrijos medicinos mokyklos: dogmatikai, empirikai, pneumatikai ir metodininkai.	2val.	Doc. V. Gudien
2.	Epidemijos viduramži Europoje.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
3.	Anatomija renesanso laikotarpiu. Antikos teigini pervertinimas. Veزالijus.	2 val.	Lekt. A. Lignugarien
4.	Galeno fiziologijos kritika. Mažojo kraujo apytakos rato atradimas. M. Servetas. M. R Kolombo. Didžiojo kraujo apytakos rato atradimas. V. Harv jus.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
5.	Chirurgija renesanso epochoje. A. Pare. Šautini žaizd gydymo, kraujavimo stabdymo bei chirurgini aparat naujov s.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
6.	Biologin s mikroskopijos pradžia. M. Malpigi. T. Vartono liauk , T. Viliso nerv sistemos tyrim jimai.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
7.	Embriologijos mokslo raida. Preformacijos ir epigenez s teorijos.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
8.	Aukštasis medicinos mokslas XVII a. Mokslo draugij ir profesin s spaudos atsiradimas.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
9.	Visuomen s sveikata XVII a. Medicinin s statistikos pradžia. Dž. Grauntas, V. Petis. B. Ramacini – profesin s sveikatos tyrim pradžia.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
10.	.Visuomen s sveikatos teorijos XVIII a. Dž. Pringlis ir Dž. Lindas. Karo belaisvi ir j reivi sveikatos problemos. Nam gydymo literat ra.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
11.	Higienos raida XIX a. Sanitarijos pasiekimai Angijoje. Dž. Snou, S. Smitas, Dž. Saimonas. Eksperimetinis higienos vystymasis. M.Petenkoferis. Choleros kilm s teorijos.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
12.	Patologijos raida XIX a. K. Rokitanskio darbai. R. Virchovas. L stelin s patologijos teorija.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
13.	XIX a. medicinin s sistemos. S. Hanemanas. Homeopatija. V. Prisnitsas. Hidroterapija. Frenologija. Nauji diagnostikos ir gydymo metodai XVIII-XIX a. sand roje. Braunizmas. F. A. Mesmerio magnetizmas.	2val.	Doc. dr. T. Mekas
14.	J. P. Frankas ir sistemin s sveikatos apsaugos planas.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
15.	Anestezija. Eterio, azoto oksido ir chloroformo pritaikymas nuskausminimui.	2 val.	Doc. dr. V. Gudien

16.	Antiseptikos ir aseptikos pritaikymas. I. Zamelveisas . Dž. Listeris. Bergmanas. M. Holo šoko ir refleks tyrimai. I. Pavlovo s lygini refleks tyrimai.	2val.	Lekt. A. Lignugarien
17.	Vitaminai. Enzimai. Psichotropiniai vaistai. Biochemini proces diegimas	2val.	Doc. dr. V. Gudien
18.	Individuali mokslini es pristatymas ir diskusijos	2val.	Lekt. A. Lignugarien
19.	Individuali mokslini es pristatymas ir diskusijos	2val.	Doc. dr. V. Gudien
20.	Individuali mokslini es pristatymas ir diskusijos	2 val.	Doc. dr. T. Mekas

SAVARANKIŠKAS DARBAS

Iš viso 80 val.

Savarankiško darbo laikas skiriamas rekomenduojamos literat ros studijavimui, saviruošai diskusijoms seminar metu bei individualaus mokslinio es rašymui.

Priedas Nr. 1

Rekomenduojama literat ra

Eil. Nr.	Leidinio pavadinimas	Leidinio autorius	Leidimo metai ir leidykla
1.	History of Medicine	Duffin J.	1999, University of Toronto Press Incorporated, Toronto
2.	The Greatest Benefit to Mankind	Porter R.	1997, W.W. Norton & Company, New York, London
3.	A history of medicine	Magner Lois N.	2005, Taylor & Francis, Boca Raton Fl
4.	Western Medicine	Edited by Irvine Loudon	1997, Oxford University Press, Oxford
5.	In Health and in Sickness	Schaeffer Conroy M. E.	1994, Columbia University press, New York
6.	A History of Drugs	Mez-Mangold L.	1971, Editiones Roche, Basel
7.	The Pharmacy. Windows on History		1996, Editiones Roche, Basel
8.	Atsiminimai apie Vilni	Frankas J.	2001, Mintis, Vilnius
9.	Kronika medycyny		1994, "Kronika" Warszawa
10.	Iš medicinos istorijos	Vasiljevas K., Endzinas A. Siudikas V.	1983, Vilnius
11.	Vilniaus medicinos draugija		1988, Mokslas, Vilnius

D stytojai**Docentai:**

1. Docentas dr. T. Mekas
2. Docent dr. V. Gudien

Lektoriai:

1. Lektor dr. A. Lignugarien